

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИЦИЈУ БЕЗБЕДНОСТИ И АДМИНИСТРАЦИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ И ОПШТИНСКИХ ВЛАСТИ

УРЕЂУЈЕ ОДБОР МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Народна Скупштина, у седници својој од 27. септембра 1903 године, решила је: да се избор посланика за варош Ниш уништи и други нов нареди.

Према томе решењу Народне Скупштине, указом Његовог Величанства Краља Петра I., по предлогу Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета, на основу члана 100. Устава и члана 2. и 93. закона о изборима народних посланика, — наређено је:

да се на дан деветнаестог октобра ове године, изврши нов накнадни избор Народних Посланика за варош Ниш, за скупштинску периоду: 1903. 1904. 1905 и 1906 године.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 30. септембра, 1903. године у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I., а на предлог Министра унутрашњих дела, постављени су:

за начелника треће класе среза ужичког Живана Станковића, начелника исте класе среза рачанског,

за начелника треће класе среза рачанског, Љубомира Станковића, начелника исте класе среза ужичког;

за писара прве класе среза крагујевачког, Војислава Ристића, писара исте класе среза деспотовачког;

за писара прве класе среза деспотовачког, Ђорђа Стојановића, писара исте класе среза крагујевачког, сву четворицу по молби;

за вршиоца дужности писара среза нишавског, у рангу писара начелства друге класе, Владимира Јовановића, ванредног писара друге класе начелства округа пиротског и вршиоца дужности писара среза лужничког; и

за вршиоца дужности писара среза лужничког, у рангу писара начелства друге класе, Јевту Ђирића, ванредног писара

друге класе начелства округа пиротског и вршиоца дужности писара среза нишавског — обојицу по потреби службе.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 30. септембра 1903. године у Београду.

САВРЕМЕНА ДАКТИЛОСКОПИЈА

Неоспорна је ствар, да је питање о идентитету једно од најглавнијих у свакој кривичној истрази, као и да је Бертилон, решавајући ово питање помоћу антропометрије, обогатио прошли век са једним врло важним открићем. При свем овом, једна нова метода направила је данас читаву узбуну у научном свету и умањила у неколико, бар тако на први поглед изгледа, вредност старог система за констатовање идентичности. Реч је о *савременој дактилоскопији* која је опет поникла у Француској, али коју су Енглези први увели у праксу а Американци прихватили, преобразили и усавршили до крајњих граница. У овоме се нарочито одликовали становници Јужне Америке, за које се, без разлога, верује, да су површни духом у оноликој истој мери, у коликој им је и земља некултивисана.

Порекло дактилоскопије заслужује да буде споменуто бар у неколико речи. Употреба отисака врхова прстију, као средства за идентификацију, позната је давно и давно, али је у обим научног посматрања ушла тек са *Галтоном*, *Гутањијем* и *Флоренсом*.

Јуна месеца 1888 год. *Франсис Галтон* истицао је већ у великој вредности дактилоскопије пред краљевским удружењем у Лондону, служећи се том приликом одличним делом професора *Флоренса* под насловом: *„Важност отисака у судским вештачењима“*, у коме се нарочито пажња обраћа на *природу*, а не на облик отиска.

У току ове исте године *Фрекон* је под утицајем професора *Лагасања* написао дело: *„О отисцима у опште и њиховој практичној примени у судској медицини“*. Као год *Галтон* и *Флоренс*, тако је и *Фрекон* истакао отиске прстију као изврсно средство идентификације за случајеве, у којима је злочинац оставио отисак своје прљаве или кржаве руке на намештају, зиду, хаљинама па чак и на жртви. Поред осталог, он у овоме делу још наводи, како се *Вилијам Хершел*, чиновник у Бенгалу од пре 20 го-

дина служи отисцима врхова прстију за оверавање идентичности појединих исправа и распознавање рецедивиста. Чим би једна личност допала затвора, *Хершел* је узимао отисак њеног палца и преносио га у један специјални регистар. Свако доцније затварање ове личности, повлачило је за собом и ново узимање отиска, који се после сравнивао са првим отиском, и на тај начин долазило до констатовање идентичности дотичног лица. *Фрекон* најзад тврди, да је овај начин идентификације у употреби и у кинеским казним заводима.

Све ово, као што се види, беше још далеко од једног уређеног система, који би се могао ма и упоредити са бертилоном, те се, с тога, с правом може рећи, да је савршено дактилоскопија постала у Јужној Америци, у којој је све ово постигнуто.

Да видимо прво саму методу, па тек онда њену вредност у односу ка антропометрији.

* * *

Постоје више начина за узимање — добијање отисака прстију, али је међу њима најсавршенији и најлакши онај, који се данас употребљује у Јужној Америци.

По што се мермерна, бакарна или цинкана плоча превуче танким слојем црног мастила (мастило за штампање или литографисање) и помоћу нарочитог малог ваљка удеси да овај слој буде свуда једне исте дебљине, наређује се личности чији се отисци узимљу, да обе своје руке — шаке — опере прво у млакој и сапуњавој води, а за тим у води која садржи 4—5% сирћетне киселине.

Одмах за овим прсти се, почињући од палца десне руке, својим крајњим фалангама, (делови прстију између последњег зглоба и врхова) а страном која сачињава судланицу, полажу на плочу мастилом превучену али тако, да се мастило подједнако упије у цео простор између ивице нокта, врха прста и линије која дели претпоследњи зглоб. Ова је најглавнија операција, после које још остаје, да се обојени прст притисне полако на бели, сатинирани картон а у рубрику која му одговара. На овај начин добијају се отисци од свих 10 прстију. Да ли пак сн — ови отисци — представљају потпуно оделите па и разноликости у довољном броју, питања су на којима почиња цео систем, и на која је *Пиркин* одговорио одавно, доказујући: да меснати врх крајње фаланге сваког прста има облик једног кружног конуса од чијег врха, или његове непосредне близине, полази једна коса

линија ка превоју — прегради — између фаланга. Ова коса линија окружена је извесним бројем полукружних и њој паралелним линијама, које полазе од спољне стране фаланге, окружују врх конуса, по том се понова савијају и преносе на страну противну косој линији, губећи се најзад броју места са кога су пошле.

И доста, сваки може на први поглед опазити, да се на сваком прсту, односно на доњој било спољашној или унутрашњој страни његове унутрашње фаланге, налази један мали троугао, који је, на извесним прстима, замењен луком.

Према постојању или непостојању овог троугла, и правцу линија које га сачињавају, сви отисци прстију деле се на четири групе.

Прва група обухвата све оне отиске, код којих нема троугла. То су отисци у облику лука, чије линије — вијуге — полазе с једне стране а губе се на другој, не удаљајући у „поље“ и налазећи у свему индијанским луковима или дечијим стрелама. Ова група отисака позната је под именом „кружна група.“

Друга група обухвата све оне отиске, који образују само један троугао и чије линије полазе од унутрашње стране, то јест оне, која је у лево од посматрања. Линије ове групе концентричне су и криве, од којих је најмања унутра, а највећа с поља.

Противно овој групи, трећа група обухвата све оне отиске који, опет, образују само један троугао, али чије линије полазе од спољашње стране, што ће рећи од стране која је десно од посматрања. Линије ове или су спиралне, или у облику концентричних кругова, или у облику елипсе.

И најзад, у четврту групу долазе сви они отисци, који образују два троугла, од којих је један спољни, и чије линије — вијуге — представљају једну мешавину између друге и треће групе.

Нема ни једног отиска, који не би могао бити увршћен у једну од ове четири категорије, према којима је извршена и класификација отиска на тај начин што је прва група обележена са: $A = \text{arc}(\text{arco})$, друго са $J = \text{interne}$ (унутрашња), трећа са $E = \text{externe}$ (спољашња) и четврта са $V = \text{verticille ou tourbillon}$ (вихор, вртлог).

Ова прва и основна класификација, изводи се према палцу десне руке и пројектује се даље према отисцима осталих прстију, односно класама у које се они могу уврстити, с обзиром на редни број класа.

Претпоставимо случај, да једна личност има отиске палца из прве категорије, кажипрета из треће, средњег прста из четврте, домалог из друге и малог из прве. Опис њен, у овом случају, представља се са овом формулом:

Палац (прва категорија)	=	А
Кажипрет (трећа категорија)	=	3
Сред. прст (четврта)	=	4
Домали прст (друга)	=	2
Мали прст (прва)	=	1

Уместо свега овога, опис овог истог отиска може се исто овако јасно изразити са $A 3421$, у којој формули А (палац) озна-

чава главну поделу, цифре 3421 разделе а све скупа: А 3421 серију. Свака серија дели се даље у секције, захваљујући отисцима леве руке.

Замислимо н. пр. да ова иста личност, чија је десна рука представљена са $A 3421$ има леву руку чији би се отисци означавали, и то:

Палац са	...	У
Кажипрет са	...	1
Средњи прст са	...	3
Домали прст	...	3
Мали прст	...	4

Облик свих 10 отисака у овом случају означено би се са: серија А : 3421; секција У : 1334.

Лако је увидети, колико многобројних комбинација нуди један овакав систем.

Пре свега, цифре 1, 2, 3 и 4, могу се комбиновати у 256 различитих група овим редом:

1111	1121	1131	1141	1211
1112	1122	1132	1142	1242
1113	1123	1133	1143	1213
1114	1124	1134	1144	1214

и т. д. све до 4444.

Свакој од ових група, може се даље поделити на 4 главе, основне групе: А, Ј, Е и У, откуда $256 \times 4 = 1024$ — серија.

Свакој од ових серија, одговара опет 1024 различитих секција, што значи опет, да ће за једну једину серију имати $256 \times 1024 = 262144$ комбинација, или за четири серије 1,048.576 секција.

Као што се из овога јасно види, само из једног нумерисања може се добити преко милион картона, без детаљног проучавања отисака.

(Archives d' anthropologie criminelle № 117)

(Свршиће се)

с француског Д. Ђ. Алимпић

ПОСТУПАЊЕ С МЛАДИМ ЗЛОЧИНЦИМА

И НАПУШТЕНОМ ДЕЦОМ

(НАСТАВАК)

Било би веома добро, кад би противници полазећи од ове тачке гледишта, хтели фамилију и њене кругове да проуче, од које највећи део младих злочинаца произилази. Тада би они са свим другојачије расуђивали, тада би увидели, да би држава и противу човечанства у опште и противу ових несретних створења велики грех учинила, када их не би из овако загушљиве атмосфере истргла већ оставила, да коначно пропадну. Јер при појави каквог сензационог претреса, који се врши над извесним младим злочинцем, који је у чељустима злочинства запао а који је иначе без икаквог васпитања и однеговања, онда се и нехотично долази на мишљење, не би ли се у томе могло помоћи, особито, кад би држава благовремено у помоћ прискочила, да једно такво у поквареност запало дете спасе. Таквих поквареношћу заужених јама, има понајвише у великим варошима.

Но ми нећемо овде само о кузној средини злочинства да говоримо, већ и оној

јами јача, које се кривицом или без кривице стварају. Тамо, где фамилија због лакомислености и уживања родитељских пропадне, не може бити ни речи о светој вези фамилијарној: родитељи који намерно своју дужност у погледу деце своје занемаре, требају и морају своја права у погледу истих да изгубе. Ово није нова реченица, јер многа права исту већ одавно познају. Остају нам још колибице несретне сиротиње, кругова оних ојађених породица, чији су родитељи принуђени борити се за парче насушног леба, остављајући децу самој себи или предавајући их суседству. Овде се налази често чиста и права љубав родитељска, која им често срце пара, но и поред свих опомена, деца таквих родитеља, остајући готово увек целога дана без родитељске контроле, постепено се кваре, док напослетку не падну у чељустии каквог злочинства. Но ако су такви родитељи, који одиста своју децу љубе и добра им желе, свесни, они ће тада с радошћу помоћ државну у погледу васпитања њихове деце поздравити. Ја могу врло велики број случајева навести, где су родитељи, отац, мајка итд. к мени долазили, с молбом да им помогнем, те да им се деца, која су мале иступе њима лично учинила нпр. крађу итд. приме у који завод за васпитање, „они увиђају, да је њихово дете без кривице њихове неоднеговано и невоспитано и они се радије хоће истога лишити и у какав завод за васпитање дати га, него да оде у затвор, где ће са свим пропасти.“

То је права љубав, којој хоће наши предлози у помоћ да прискоче.

Потпуности ради морам овде још једну примедбу да додам: државним принудним васпитањем се ослобађају родитељи своје родитељске дужности у погледу деце своје — а међутим добијају много јачу могућност у погледу личних наслада својих. Што се тиче првога дала ове примедбе, то се је у појединим државама, где принудно васпитање у неколико постоји, приметило, да би се неки родитељи било из лакомислености, било из неосетљивости сретни осећали, кад би се своје деце курталисати могли, то је појава која се и у трговини појављује а која се може једино тиме умањити, што би се трошкови око васпитања деце имали наплатити од родитеља, у колико је то, разуме се, могуће а родитељи који намерно своју децу занемаре, имали би се строго казнити.

Што се другога дела ове примедбе тиче ја ћу овде нерешено оставити, како је према науци Маљтусовој самоограничење полног уживања једне народности у привредном интересу његовом; а у колико ја тачно знам из многоструког посматрања, у круговима, одакле се невоспитана, односно неоднегована деца понајвише рекрутују, ограничење полног саобраћаја с погледом на однеговане деце не постоји. Шта ће из истог произаћи, о томе се не брине ракијом нијани човек, кад код куће дође а жена тако исто. Проширење државног принудног васпитања у овоме не може ни од какве штете бити.

Могли би се питати, да ли ово принудно васпитање злочиначке деце не прелази границу кривичног правосудства? Факт је, да наређења §§ 55 и 56 крив. зак. која

WWW.UNILIB.RS

говоре у погледу принудног васпитања не стоје у склад са истим. Напротив § 55 одбија сваку помисао у погледу ове две области, јер се истим каже, да се деца испод 12 године не могу кривично казнити а што се тиче државног однеговања, то је остављено законима појединих немачких земаља. § 56 стоји на сличној тачци гледишта, јер само тада даје судијама право да одреде, да се дете ком заводу на васпитање предати има, када је исто као невино у слободу пуштено. О детету неоднегованом и неваспитаном, које се још о кривични закон одрешило није, јавно право готово ништа не говори; државно принудно васпитање је овде понављено приватноме праву остављено.

Приликом излагања овога нашега мишљења, није нам страшно остало, да ће нам се с једне стране питање поставити, да ли ће државно принудно васпитање моћи бити са свим независно од кривич. правосудства уређено, премда је ово исто мишљење с друге стране нову одећу добило, јер се каже, државно васпитање припада у општу област приватног права.

Ми свакојачко мислимо нешто ново у јавно право да унесемо, особито, када ћемо сву злочиначку и неваспитану децу јавној дисциплини да подвргнемо, хтејући тиме тесну везу између овога и крив. правосудства да створимо.

Питање о поступању с младима, који су већ правноме поретку опасним постали као и оних, од којих правноме поретку опасност прети, је једно од најважнијих и изгледа да би се исто смело на разним областима уредити; с једне стране на терену области крив. права у ужем смислу, и с друге стране према досадашњем искуству такође једнострано на терену области приватног права, нападај државе у очеву власт у оваком случају узима се у обзир, премда сва ова опредељења не могу представљати целину, којом би се могла држава и њен правни ред заштити. С тога наступа питање, шта држава има да чини, да би свој правни поредак заштитити могла, него да употреби све репресивне и превентивне мере јавног права а с тим бих хтео науку о поступању с младим злочинцима и неоднегованом децом назвати помоћном дисциплином кривичног права. Јер само са сједињеним наређењима из кривичног права са наређењима из јавног права у погледу тога, како се кривична дела предупредују, могу успешно кривичном правосудству у погледу постижења његовог циља да користе. Но како и поред тога терен казне од терена однеговања мора ограничен да буде, то се једно без другог не да извести.

Руководећи се овим расуђивањима, берлинска је конференција једногласно изразила наду, да ће се поступање с младим злочинцима особитим законом за немачко царство регулисати.

V.

Наставак

Многи који примећују, како криминалитет младих расте па отуда изводе опасност од истог у погледу самог друштва, верују, да би се с другојачим руковањем

овога истога данашњег права, могао са свим други успех постићи а тиме, разуме се, пребадују данашњим судијама у дуплој форми: *прво*, да они много већи број младих осуђују на казну а да међу тим један веома мали број упућују заводима на васпитање или побољшање и *друго*, да је казна коју они над малолетним изричу, веома мала и да је према томе иста без икаквог утицаја на једнога младог злочинца. Овде ћемо се упустити у испитивање, да ли се не би, бољим руковањем данашњих позитивних закона, могло у неколико утицати на поправљање самога броја криминалитета код малолетника.

Што се прве замерке тиче, она је по све неумесна према ономе, што смо до сада у овоме нашем расправљању рекли. Судија не сме напустити основу позитивног закона а то би у сваком случају учинио када би већину малолетника, због оскудице разборитости у погледу казниности кр. дела, ослободио казне и упутио их заводима за васпитање или побољшање.

Ко располаже са довољно увиђавности — разборитости у погледу кривичности самога дела, тај мора да буде кажњен; па пошто, према ономе што раније рекосмо, исту готово сви млади од 12—18 год. у довољној мери поседају, то се разуме, да онда они, на основу позитивног закона, носе обично ону казну, која у самој ствари и треба да их снађе.

Обрнуто, ја верујем без претеривања, и смем да тврдим, да су у заводима за однеговање, односно побољшање многи а који су у самој ствари требали да буду кажњени, но да су судије, увиђајући спасистих у таквим заводима, упутили их овима, ослобађајући их, међутим, противно закону сваке казне. Само се тако једино може објаснити, откуда то, да се један млади злочинац сада упућује ком заводу за васпитање или поправљање, док међу тим исти бејаше већ једном због исте врсте крив. дела осуђиван. Ово може да буде, факт је, у интересу злочинаца али исто не почива на законској основи. Закон ни у ком случају не допушта, да се број ослобођења због оскудице у увиђавности умножи и тако, да се један велики број младих упути ком заводу за васпитање или побољшање.

С другом примедбом се могу такође веома мало сагласити. Истина је, да су казне у погледу некажњених или већ кажњаваних младих злочинаца веома благе; по то не стоји у контрасти са позитивним законом, те да се иста благодот сажаљева. Наређењем § 57 кр. зак се каже, да се казна са ублажавајућим околностима може до на један дан затвора спустити. Закон дакле хоће, да се извесно младо лице, због умањене урачуњљивости његове, блажије казни, он не налази, да ће се чувство правичности повредити, ако се казна у погледу злочинаста, преступа и иступа, благодарећи ублажавајућим околностима, може на једну и исту меру свести, на један дан. Судија, свакојачко, има извесан слободан простор, при одређивању казне, но он увек дела по закону, када расуђује, да је једно такво младо лице неваспитано, запуштено, у својој родитељевој кући све зло посматрало и научило и да је из тих

узрока без великог свога греха дотично кр. дело учинило и да га зато треба с најмањом казном осудити.

Примедба се, дакле, не да извести из благе праксе судова. Судија, који би изрекао казну на спрам извесне младе личности према дејству, за које се нада, да ће у погледу исте (личности) дотична казна имати, дошао би у сукоб са самим духом § 57 кр. зак.

Примедба, односно пребацавање управљењем противу извесног судије, тиче се једино закона, који полази са те тачке гледишта, да се казна има према кривичи одмерити и да се млади због умањене кривце своје блажије морају казнити. На овој је основи, према моме мишљењу, кривично правосудство до у појединости саграђено, премда признајем, као што противници моји кажу, да су у неколико за кривични законик и друга расуђивања меродавна била.

Но да се са другом казном наспрам младолетних злочинаца не би ништа суштаствено променило, мислим, да сам то довољно раније доказао. У новијем времену бивају сви предлози у погледу оваких рефорама с примедбама пропраћени: да би се с правилном употребом постојећих закона могло све, чему се тежи, постићи. Но ова је примедба сигурно без икакве важности.

Прва три отсека III—V садрже уводна начела, на основу којих треба поступање с младим злочинцима да се предузме. Следећи отсеци требају преставити, у колико се та начела према немачким приликама корисно применити могу.

VI.

Кривично недорасли злочинци

(види зак. предлог § 1.)

У питању, до које године старости, казниност деце треба да је искључена, па ма какве околности постајале, мишљења су веома разна. Сама та околност, што ајзенахенским предлозима није никакво мотивисање следовало, изазвала је велику осетљивост. Највећи број оних, који су у погледу овога своје мишљење дели, руководе се питањем: у којој се години зрелост разумевања сразмерно код деце понављено почиње појављивати а помоћу којег би једно овако дете сразмерно могло неправичност увидети и појмити важност свога делања у погледу казниности. Сразмерно, један веома мали број од њих стоји с нама на истој тачци гледишта, да је извесан степен наравствене зрелости, у погледу казниности самога дела једног таквог младог лица, од прејудне важности, да је дакле дете толико развијено, да се код њега нормалне представе онако исто образovati могу као и код одраслих, да се дакле с казнимошћу отпочне противу једног таквог младог лица у оним годинама, у којима се обично наравственим представама може у неколико стати на пут оним нагонима, који гоне једно такво лице, да кривична дела чини.

За оне, за које је нормална развијеност разума меродавна, узимају, да је ова граница старости између дванаесте, четрнаесте

и петнаесте године; међутим се сви слажу у томе, да би шеснаеста година као полазна тачка у погледу казнимости крив. дела код младих, била и сувише висока (читај одељак III. оно што смо ми предложили). Полазећи од своје тачке гледишта, мора се признати, да су ови мислиоци у праву. Други пак, који се слажу с нама у погледу довољне развијености умне зрелости код деце, такође полазе од шеснаесте године а често и ову границу прелазе. За ову последњу групу бејаху и други разлози од важности. Но у главном, ми код њих налазимо заступљено наше мишљење и да је према томе веома потребно, да се млади што дуже време од сваке казнимости задрже, јер се истом у данашњим казаматима не може апсолутно ништа у погледу поправљања младих злочинаца постићи.

У овоме је смислу и мишљење једнога васпитнога друштва, једне готово највеће вароши у Прајској, које је веома брижљиво с одличним разлозима изнесено а у коме се изводи, да би пре требало границу казнимости померити од шеснаесте на осамнаесту годину, него ли је спустити испод шеснаесте, јер је сигурно да се затвором без икаквих корисних последица на једно такво младо лице утиче, да је обрнута казна од по све штетног утицаја и да се из тога разлога казна треба у колико је то могуће више избегавати.

Управник једног казног завода изводи следеће:

„Померање границе казнимости код младих од 12 на 16 годину оправдано је, јер онде, где је судија принуђен да узме: да је довољно разборитости у погледу казнимости извеснога дела дата, ту готово увек мора васпитач једну такву разборитост да оспорава¹. Код крађе нпр. ја сам увидео из моје дуге праксе, да се крадљивци шаљу само онда у заводе за васпитања, када су идиоти у првоме смислу те речи, међу тим има веома много младих од 12 или 13 година који знаду за заповест, да не треба красти, али који немају никаква појма о последицама казне, коју би имали, због једног таквог кривичног дела, као што је крађа, да претрпе. Пошто су оваке казне већином кратковремене, то се њима нико не може поправити већ напротив њима се убија свако осећање у погледу части и једно, овим начином обележено лице, у стању је после кратког времена, управо првом zgodном приликом, ново кривично дело да учини.“

Један учитељ једнога удружења пише: „Управни одбор (дотичног удружења) се је потпуно сагласио предлозима под I. (да се границе казнимости младолетних неопходно морају помаћи) и исти је мишљења: да се телесни и духовни развитак наше деце не завршава тринаестом, већ шеснаестом годином и да се према томе до ове године дете не треба предати судији, који би имао над истим казну да изрекне већ васпитнику, (који у име државе дела) да га васпита.“

¹ Дао што се из даљег извођења овога мишљења види, писац истог под разборитишћу у погледу казнимости самога дела разуме, стање унутрашње зрелости једног таквог младог лица.

У једном броју различитих мишљења а која на комисиској тачци гледишта беху, да је наравствена зрелост извесног детета граница, од које треба казнимост да отпочне, узима се још један моменат у обзир и на основу свега тога тражи се, да четрнаеста година буде полазна граница, од које младу злочиначку децу треба почети кажњавати. Ова су мишљења у сагласности са предлозима тајног саветника д-р Кронеа, из Берлина, које је исти, на другој земалској скупци, немачке групе интернационалнога криминалног удружења, држато у Хале (1891 године марта месеца) препоручивао: да се при одређивању границе у погледу почетка казнимости младих не сме прекорачити она година, односно она старост, с којом деца редовно своје, школско васпитање (у основним школама) довршавају а у коме добу редовно и фамилију своју, као потпуно домаћи васпитана, напуштају а ово је већином случај у Немачкој с навршетком четрнаесте године. После овога доба старости треба оставити могућност, да се у zgodним случајевима једно овако дете може у место казне упутити ком заводу на васпитање, а решење овога треба оставити судији. С овим је искључена могућност, да се општа неказнимост прокламује у погледу оних који су у обичан живот као ученици, радници, надничари итд. ступили.“

У овоме смислу постоји једно мишљење: „Препоручује се, да се усвоји, да казнимост младих отпочне с навршетком четрнаесте године. У овоме времену су деца у неколико развијена и од тога доба отчињу у јаван живот да ступају. Веома је правилно мишљење, да се до тога времена не изриче апсолутно никаква казна. Деца која бивају у фамилији или школи кажњавана, кажњавају се једино ради њиховог васпитања. Не може ли се пак с овим фамилијарним и школским каштиговањем у овоме никакав успех постићи, те се онда мора приступити принудном васпитању, а казна и казни завод се морају у овоме потпуно искључити.“

(Наставиће се)

Д-р Андра Гвозд. Живковић.

ЛОПОВ

по руском

По једној засађеној алеји виле барона Краха шетале су две особе. Једна је била млада жена, — супруга баронова — дражесна појава са са дивном злаћаном косом, великим изразитим очима и нежним, рујним лицем, једном речју, била је богата својим дражима, како само може да заслепи човека једна плавуша, ма да су зли језици тврдили, да јој ту спољашњу лепоту бацају у засенак несталности карактера и друге грешке. — Друга је особа био повисок, смеђ, млад човек, са финим брковима и крупним црним очима. Кад су дошли до једног малог кинеског хладњака, бароница отвори кључем стаклена врата, која се одмах за њима и затворише.

„О, Вера,“ узвикну млади човек, и загрли младу жену.

„О, Пјотре! драги, мили Пјотре!“ шапутала је она и све му се више приљубљивала у наручја. „О, кад би ти знао, колико је то задовољство бити с тобом, у твојој наручју... али шта је теби, изгледаш ми блед и растројен? За име Божје, реци ми, шта ти се десило?“

„Да, драга моја, овај састанак“ — глас му поче дрхтати — „биће последњи. Дошао сам амо само да се поздравим с тобом!“

Вера Николајевна гласно уздахну и зари своју главу у његова недра, док се њему на лицу указа један загонетан осмејак.

Прођоше неколико тренутака. Вера Николајевна поче плакати, па уплакана диже главу и гледаше преплашено, младога човека са пуно пребацавања.

„Пјотре!“ рече она, „ти ме ваљда нећеш оставити, нећеш, је л' да, мили Пјотре?“

„Тебе да оставим? О, Вера, зар бих то био у стању?“ узвикну младић са лепим, театралним покретом, и завали се у столицу.

„Да али тада...“

„Не питај ме, не могу ти рећи, јер срце хоће да ми препукне.“

„Пјотре, преклињем те за име Божје!“

Он сагну главу жалостиво и задуби се у мисли, док она све више наваљиваше на њега.

„Па добро,“ рече на послетку млади човек, чуј, Вера, намеран сам да одузmem себи живот.

„Шта, шта велиш? Ти се шалиш, Пјотре!“

„Не, ни најмање се не шалим, говорим озбиљно.“

„Не плаши ме тако; реци ми само да је то шала, зар не?“

Млади је човек свакако ишчекивао ове речи, јер се опет насмејао на свој начин. Да је Вера Николајевна видела овај осмеј, сигурно би се веома чудила; то је био осмеј тријумфа.

Младић је жалосно гледао бароницу и рече јој саломљеним гласом:

„Кад би ти знала, драга моја, како ме јако вређаш својим речима. Али Бог ће ти опростити; остај ми здраво за навек!“

Он се диже по том и пође одлучним кораком ка вратима.

„Само још једну реч!“ довикну му Вера.

Он застаде.

Млада му се жена обисну око врата својим, пуних белим рукама и притисну му на усне дуг, тонал пољубац. Минут после тога седели су обоје на софи.

„Сад ћеш добро разумети у чему је ствар“, рече млади човек. „Јуче сам прокоцао 10.000 рубаља на часну реч... разумеш ли, на часну реч; и шта ми остаје сада друго?“

„О, драги мој, па што ми то ниси одмах казао? 10.000..... багатела!“

„Па ти немаш ту суму код себе?“

„Свакако да је немам код себе, али ипак имам нешто, што толико вреди... Баш сам данас добила од свога мужа. Ево, узми, драги мој... А, да, заборавила сам код куће; не могу ти сада донети, много би пало у очи. Молим те, Пјотре, буди сутра у ово доба овде.“

Млади човек погледа у сат. »Сада је пет сати«, рече он и диже се, »дакле сутра!«
После многог грђеља и љубљења растадоше се.

* * *

Сутра дан по ручку питала је Вера Николајева свога мужа као и увек:

»Дакле, татице, ти ћеш се извесно мало одморити?«

»Нећу, мила моја, немам данас таквог расположења за одмарање. Знаш шта, радо бих се мало прошетао по башти.«

»Шта ћеш тамо, татице, по овој хладноћи?«

»Али молим те, данас је баш прилично топло.«

»Кажем ти, да те нећу пустити да идеш; не дам ти, не дам ти, не дам ти! Ни мало не пазиш на себе.«

»Е баш ћу у пркос да изађем. дете моје... Хоћеш ли да се кладимо? Видећемо ко ће добити опкладу.«

»Добро, видећемо, видећемо!

За тим се диже барон са столице.

Вера Николајева погледа у сат; било је пет минути прошло пет... Млада је жена била збуњена у највећем степену. Шта да ради? Пјотро седи сада тамо и очекује је. Па ипак није смела да губи времена. Наслони се на руку свога мужа, и обоје одоше из салона. Барон изабра баш ону алеју где се његова жена дан пре тога љубакала са оним младићем.

Ту је био и хладњак. Вера је Николајева хтела да скрене у другу алеју, али је барон задржа.

»Хајмо у хладњак!« предложи барон.

»Какви су ти то данас прохтеви?« узвикну бароница љутито.

»Па шта је то баш тако чудновато; никада нећеш, срце моје, да ми учиниш по вољи.«

По том је одвуче барон скоро силом у хладњак. Кад су откључали врата, он пређе преко прага, али застале на један пут као запањен. У дну хладњака седео је на софи са свим комотно један човек и пушио цигарету.

»Господине«, поче барон, али се у том тренутку прудера бароница: »Лопов! Лопов!« и паде онесвесна на земљу.

»О, Боже мој, воде, воде!« викао је барон и потрча у кућу.

»Шта то треба да значи, Вера, што си дошла амо са својим мужем?« упита је млади човек љутито, када се муж удаљио.

Вера Николајева скиде брзо са руке гривну и даде је овоме.

»Узми и бежи одмах, за име Божје!«

Он узне поклон и нестале га истога тренутка из хладњака.

Вера је Николајева лежала на земљи, очи упрла у небо и задовољно се смешила. Но кад је чула убрзане кораке свога мужа, она склопи очи, стегну уста и уозбији се. Барон дође са читавим арсеналом флаша, флакона и флашица. Клеће поред ње и поче да је повраћа, држећи јој под носом час једну, час другу флашицу. Најзад отвори очи бароница и упита тихо:

»Где сам ја?«

»Овде, ту у хладњаку, срећо моја!«

»У хладњаку, ах да, сећам се... Ту је био неко; да, да, лопов! Јао, ја се плашим, имам грдан страх; хајмо брзо одавде, брзо!«

Она се диже и с великом муком довуче се до софе. Правила се уморном и саломљеном, трљајући чело својим лепим ручицама, као да се хтела нечега присећати. Кад јој је поглед пао на један пут на ручицу, она узвикну ужаснута:

»Ах, моја гривна!«

»Шта је с њом? Немаш је?«

»Моја гривна, моја гривна!«

»О, Боже мој, опрости ми, срце моје, то је моја кривица; њу је свакако украо лопов од тебе када сам се ја удаљио.«

»Татице, неваљали човече, што си одлазио од мене? Каква штета, гривна је била тако дивна!«

»Но сада ми опрости, опрости и не буди љут на мене;

Купићу ти још сутра другу гривну, која ће бити куд и камо лепша.«

Тако је и било; сутра дан је добила Вера Николајева много лепшу гривну; али жртва је била залудна, јер лепога младића никада више није видела. То је била ваљаница, која је стекла лепо имање, користећи се састанцима са женама жедним љубави.

превео Д. Банић

БУЊАР УЗДИСАЈА

КРИМИНАЛНА НОВЕЛА

од Максима Одуена.

(Свршетак)

— Сутра у подне као и обично, а за тим још лакше: оставите нас.

Док се Жилијета журно удаљавала у правцу ка замку, дотле д-р понова подиже руку на мене. Задовољих се, да га одмерим једним презривим погледом и да му добаћим:

— Изгледа да вам је већ прешло у навику убијање људи.

Ове речи ошинуше га јаче од најстраховитијег корбача. Бол је био толико јак, да за неколико минута није могао проговорити ни речи, већ је само бледео, зелени и шкргут о зубима. С тешком муком успео је, најзад, да промрља ово:

— Један од нас двојице сувишан је.

— И ја сам тог мишљења, добаћих му у иронији.

— Не гоните ме у крајност, господине. Опет вам понављам, да један од нас двојице мора ишчезнути.

А ја вам, опет, велим, да се увек стављам на ваше потпуно расположење, одговорих презриво д-ру и окренух му леђа.

Још овог истога дана телеграфисао сам двојици старих пријатеља: Херму и Аржилу и молио их да одмах дођу и помогну ми у једној важној ствари. Ако ми план у свему испадне за руком, добићу партију пре 48 часова, а сад на посао.

Д-р зна, да ће сутра у подне бити остављено на уобичајеном месту једно писмо. После дужег размисљања о садржини истог, спремио сам му, најзад, ове ретке:

Љубљена Жилијето,

— Хитам да те известим о ономе, што се после твога одласка догодило. Сутра ћу се тући са мојим мрским противником у Шатовију, на неколико миља одавде, камо полазим још вчерас на преноћиште.

Буди без страха за мене, обојавана девојко. Ја имам и сувише поуздања у себи; ја тврдо верујем, да ћу из ове борбе изаћи као победилац и у награду зато примити твоју руку.

— При свем овом, ја налазим да треба предвидети све могуће евентуалности, па с тога те молим да се, за случај несреће, обратиш старој Мони и од ње захтеваш једно запечаћено, и на твоју адресу упућено писмо, које се налази на мом писаћем столу. У овом писму налази се детаљан дневник о злочину извршеном у моме садашњем стану, у чију сам тајну посвећен једним чудноватим случајем.

И ако ове моје забелешке не почивају на позитивним доказима, ипак ће претпојавке, које се у њима налазе, бити довољне једном вредном стручњаку да допуни твоју истрагу, те да, на тај начин, залуталу правду изведе на прави пут.

— Опрости што ти о овоме не могу више казати. Има ваздан тајни које се не могу поверити хартији, а и моја је једна од ових. Могу само то напоменути, да ћете овај дневник, ако ме мој инстинкт не vara, ослободити за свагда мрских ти гоњења од стране једнога човека, ти ћеш већ видети кога....

— У тренутку, када сам ово писмо, које је, може бити, последње, хтео метнути у куверат, обузело ме је неисказано узбуђење. Ах, допусти, драга моја, да ти, ма и у мислима, помилујем плаве вितिце. Не, не. Ја ти не кажем збогом. До виђења.... и опет до виђења — — — — —

Неоспорна је ствар, да је ово моје писмо било написано и сувише ватрено, али сам, тако исто, и ја био уверен, да оно неће доспети у руку адресанту.

Моји пријатељи приспели су вечерас у 10 часова веома узнемирени. На њихова питања о узроку двобоја између д-ра и мене, упутио сам их на стрпљење до сутра, и упутио их, да се што пре састану са сведоцима противника. Овлашћени су да приме све њихове услове, само да двобој буде прекосутра изјутра и то на што удаљенијем месту од Сен-Жилијена, по могућству у Шатовију. Мој професорски положај неминовно је захтевао да се овај двобој што пре и са што мање јавног скандала сврши.

А сад је право да одморимо мало наше живце. Спавајмо....

* * *

Четвртак 9. новембар. Услови двобоја утврђени су. По мојој жељи борићемо се са мачевима. Само још да ствар са писмом испадне добро. Једва чекам да се састанем са Жилијетом, те да видим шта је с њим било. Састанак је заказан за подне. Ко ће

то дочекати

Враћам се из ларка. Ствар је испала преко очекивања. Као што сам и предвиђао, д-р се није задовољио да само прочита писмо. Налазећи, да би га садржина истог могла компромитовати, он га је украо исто онако, као год и писмо јадног Жана Контија. ... Ах, још ове ноћи играће се главна партија. ... Да ли ћу бити у могућности да довршим овај мој дневник, или су ово, може бити, последње речи које исписујем. Свега још неколико часова и бунар ће, надам се отпочети да уздише. Ах, да ли ће доћи?

Петак 10. новембар. Главна партија одиграна је и ја сам је добио. Цела ствар овако је текла:

Пошто смо извадили карте, кренули смо се синоћним последњим возом за Шатовије. Новост о двобоју беше се увелико распрострла по целом граду, па је с тога на станици било ваздан радозналаца.

Ни д-р ни његови сведоци не беху у возу. Они су, дакле, били одложили свој одлазак за данас.

Једна по једна од мојих претпоставака оствариваху се, па ипак сам се још плашио. Тешко ми беше веровати, да ће један толико интелигентан човек, као што беше д-р Гранде, пасти тако невешто у клопку, коју му бејаш припремио. Бојаш се, и то озбиљно, да сва његова досадања невештина није само маска, да ме што више изигра и што сигурније сатре. Па још, ако ми у последњем тренутку приреди неко велико изненађење, а он је способан за све, онда је свршено и са мојим професорским положајем и са мојим докторатом, што другим речима значи: са целом мојом будућношћу. И сама помисао на ово ужасава ме...

Мој план, међутим, беше врло прост.

Пошто сам навео д-ра да чита писма, која сам упућивао г-ђици Жилијети, нагласио сам, у последњем едних, опасност која му је претила, али сам му у исто доба показао пут и начин, којим је може отклонити. Било је са свим природно; што је доктор у украо ово писмо, а још природније што је мој бунар, на један сат после нашег одласка из Сен-Жилијена, отпочео уздисати. Из украђеног писма д-р је видео да ћу још синоћ отпунтовати у Шатовије, а о томе се, без сумње, уверио и од сведока очевидаца. Ништа му, дакле, није сметало, да ради целе ноћи у потпуној сигурности. Пут у моју собу био му је већ познат, а ту, на столу писаћем, налазио се страховити докуменат, који је прво требало уништити, па тек онда мене убити

Према утврђеном плану, ја и моји пријатељи сишли смо са воза на првој железничкој станици и убрзаним корацима похитамо у град. Захваљујући густој помрчини, стигли смо неопажени у мој стан и затворили се у подруму, по што смо претходно поделили улоге. За сваки случај ја сам се снабдео револвером и једним конопцем за везивање. Решено је било, да се д-р пошто по то жив ухвати и, тек у крајњем случају, да се употреби оружје.

Прођоше већ неколико часова у нестрпљивом очекивању. По што смо, из обазри-

вости, морали угасити лампу, то је у подруму владала густа помрчина, која је наш трагични положај чинила, у неколико, и мистериозним.

Бунар, међутим, не престајаше уздисати. Од његових уздаха сличних шапутању невидљивих бића, језа нас подузимаше у овој ноћној тишини

Ноћ је све више и више измицала, а од д-ра ни помена. Већ почесмо очајавати, кад се одједном указа слаба светлост на тавану, изнад отвора бунарског. Тешко је појмити чудновати утисак, који је ова светлост на нас учинила, стављајући нам до знања: да је предмет нашег очекивања — паклени убица старог Гранде-а ту, испод наших ногу, и да ће скоро бити пред нама.

Светлост на тавану играше се; знак да се убица креће — пење на површину. Свега још неколико нестрпљивих тренутака..... и кроз отвор бунара појави се једно маскирано лице, за овим широка плећа, па онда труп, после чега д-р са највећом обзривошћу искочи из бунара. Тек што је стао на суву земљу, шест снажних мишица спустише се на њега и он постаде наш заробљеник.

Једним страховитим и скоро неприродним напором покуша д-р да се ослободи наших мишица, али кад у томе не имаде успеха, предаде се субини и допусти мирно да му вежемо руке. За сво ове време није пала ни једна реч ни од наше ни од његове стране. Тек кад се виде везан и оборен на земљу, убица зашкрипа зубима и, обраћајући се мени, изговори презривим гласом ове речи:

— Добро је одиграно, господине. Честитам. Жалим само што се данас не можемо наћи у Шатовију.

Сматрао сам за понижење, да на ово ма шта одговорим.

* * *

Чим је власт извештена о пропасти докторовој, извршила је одмах најбрижљивији претрес његове куће и том приликом нашла велики део новчаница убијеног Гранде-а. Истрага је даље текла својим редовним током и сви с нестрпљењем очекују праведну осуду дотичног доктора и свечану рехабилитацију невиног Жана

А тамо доле, у закљону подрума, бунар и даље лагано продужује своју монотону мелодију која ће, надам се, ускоро са свим престати на велику радост старе Моне

С француског Д. Ђ. Алимпић.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Један општински писар пита ово:

I.

„Једно лице има, по правој мери, 2.90 хектара земље и кућни плац.

У кући има сина од пуних 16 година.

Како је сопственик овога имања склон пићу, он мало води рачуна о своме сину, и пошто

пото хоће да прода једну једину ливаду, која и има вредности у поменутом имању, јер је све остало прљуша и рид.

Њгов син молио је да му се стане на пут, пошто, вели, он нема довољно земље, која би му као земљоделцу остала у смислу §. 471 грађ. суд. поступка, јер ливада износи 1 хектар, те би му, по продаји ове, остало свега 1.90 хект. а то је за две пореске главе, где наравно, у-браја и себе, недовољно.

Шта ће да ради општ. суд, кад сопственик имања затражи уверење или, ако донесе писмено на потврду да је ливаду дао у реум?”

II.

„Како одговара и како се казни оно лице, које врши какву службу, код којег застари пресуда, којом је извесно лице осуђено на затвор за једно истуно дело?”

III.

Кад је §-ом 517. грађанског закона предвиђено, да задругар, после навршене 15 године, има потпуно право на део имања са осталим пунолетним задругарима, може ли, онда, отац да спречи овакво право своме сину, који има преко 21 године, ако би се он хтео делити од свога оца, не давши му ништа од имања, и ако може зашто, кад горње наређење онако говори о задругарима?”

На ова питања одговарамо:

I.

По §. 471. грађ. суд. поступка, земљоделац не може ни сам отуђити, нити му се може за приватне дугове продати кућа с плацем и пет дапа земље, рачунајући у дап орања 1600 кв. хвати, укупно, дакле, без кућног плаца 8000 кв. хвати.

Кад се 8000 кв. хвати преобрате у метре, односно хектаре, онда један земљоделац треба да има 3 хектара и нешто више.

Према овоме, лице о коме је реч, и које има свега 2.90 хектара, не може отуђити ништа од овога земљишта, све и да нема више задругара.

У овом даном случају, отац би могао продати сав вишак, преко онога, што њему лично мора остати као земљоделцу, јер се син не рачуна у пореске главе, пошто није уведен у пореске књиге као пореска личност.

Како у питању стоји и напомена; шта ће суд радити, ако дотични изјави, да је земљу дао у реум, ми му одговарамо, да такву обвезу не мора потврдити, јер је и реум једна врста отуђења противног §. 471 поменутог закона, те се такве исправе не могу потврдити као противзаконе.

II.

За застарелост кривичних пресуда, општински и државни службеници могу двојачко одговорати — дисциплински и кривично.

Кад год се не утврди: да је општински орган намерно пустио да каква казна застари, него је то било случајно и нехотично, онда долази дисциплинско-административна казна из чл. 165 закона о општинама.

Кад се, пак, утврди: да је општински орган навалнично пустио на то, да пресуда застари, онда се он казни по §. 128. кривичног закона, који такве случајеве предвиђа.

III.

Као што смо опширно објаснили у 33 броју нашега листа од прошле године, између оца и синова не постоји задружни одношај, о коме говоре §. 57 и 507 грађанског закона, па онда наравно, за њих не важе ни наређења §. 517 грађанског закона, која говоре о задругама.

Према томе, ни малолетан ни пунолетан син, нема никакво право на имање свога оца за живот овога, нити може тражити деобу са овим оне имовине, која се затекне до дана пунолетства.

Имовина, пак, која се стекне после пунолетства, може бити предмет спора, јер се узима, да је од пунолетства настао пређутни задружни одношај.

* * *

Један општински писар пита ово:

«Тома Павловић, тежак из Црвења, тужио је општинском суду Павла Петрикића, тежака из истог места, за повраћај пореза од године 1896 па све до данас, на имање, које је погрешно пренесено на њега по књизи «Б», са имања поменутог Павла.

Позван Павле, да по овоме да своју реч, изјавио је: да он не ће да плати Томи тражену суму из два разлога. Прво што Тома није задуживан његовом кривицом, већ погрешком власти, па ако је што држава неправедно од њега наплатила нека од ње и тражи, а друго, ако држава, вели, буде сад накнадно тражила порез од њега — Павла — он ће се бранити застарелошћу.

Моли се уредништво за објашњење:

Застарева ли повраћај пореза као што н. пр. застарева наплата по чл. 126 закона о порезу за 5 година, и да ли Павле у опште мора вратити Томи ону суму, коју је он, у низу година, дао држави за његов рачун и на његово имање!»

На ово питање одговарамо:

Ако је Тома оптерећен порезом на Павлово имање грешком државних власти, и без икакве кривице Павлове, онда Павле није дужан да му накнади ову штету, већ држава, чији су органи криви.

За повраћај оваквих погрешних задужења нема рока по чл. 122. закона о непосредном порезу, и Тома може и сада тражити од државе, да му врати погрешно наплаћене суме.

Наравно, да сада држава има да извиди: има ли какве кривице до Павла, што до сада није плаћао порез на имање о коме је реч, па ако се утврди: да је он ово намерно прикрио, онда ће он бити кажњен по чл. 24. закона о попису људства и имовине и чл. 111. закона о порезу.

* * *

Суд општине средњевске, у срезу рамском, актом својим од 20. ов. м-ца Бр. 1606, пита:

«Кад један отац има три сина, па хоће да их подели, тражећи, том приликом, суделовање и општинског суда, јер један син не ће да чује за поделу, шта онда има да ради општински суд, и да ли ће бити одговоран, ако по пореским књигама учини измену и порез подели свима према новој подели?»

На ово питање одговарамо:

Као што смо напред, одговарајући на питање под III казали, између оца и сина нема

задруге, нити син може силом остати у кући очевој, ако је само пунолетан, и по томе мало вреди то, хоће ли он пристати на деобу или не, кад је отац решен да ову учини, дајући, на тај начин, синовима још за живота имање, које им не би морао дати.

У томе случају, суд би могао да прими протоколарно изјаву очеву и осталих синова о деоби, па да их према имању, које им је припало, задужи порезом, старајући се, да остане ипак она иста сума, која је била и док је имање било у заједници.

Ако онај један син не би хтео да прими имање, које му је деобом припало, онда би тај део, у погледу пореза, остао и даље на првом сопственику.

Ако би, пак, он покушао да силом остане у ономе делу имања, који му деобом није припао, онда би општински суд, на захтев оца, имао права да га силом изгна из тога имања.

* * *

У овоме смислу учинио је питање и писар општине бованске, коме нека на исто послужи као одговор онај одговор, дат на предње питање и оно под III, са тим додатком, да синови могу узети оно своје имање, које су по дозволи оца купили на своје име, и од истог имају тапију.

* * *

Један општински писар пита ово:

«Као и свима осталим грађанима, који порез плаћају, тако је и нашем г. учитељу разрезан прирез општински, из којег се један део издваја на подмирење школских потреба.

Кад је овај прирез затражен од г. учитеља, он га није хтео платити, изјављујући: да учитељи не плаћају школске прирезе по закону о основним школама, те је, тако, та сума остала ненаплаћена.

Моли се уредништво за објашњење: да ли су учитељи заиста ослобођени од плаћања школског приреза или не, и како ће се наплатити прирез од нашег учитеља, ако га он мора платити?»

На ово питање одговарамо:

Прирез, који се купи у једној школској општини за подмирење школских потреба, саставни је део општинског приреза.

Од плаћања овога приреза учитељи нису ослобођени ни једним законом, као год што нису ослобођени ни од плаћања окружног школског приреза, који се, по чл. 102. закона о школама, разрезају на све пореске главе у округу.

Према томе, и г. учитељ, о коме је реч, мора да плати разрезани му прирез. Ако он сам не би хтео то учинити драговољно, онда треба писати власти, код које он плату прима, да ову наплату изврши.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Драгомир — Драги — П. Јовановић зваши «Чика Перин», и Панта — Пана Благојевић, из Лесковца, оптужени због поништаја ствари и противстајања власти код прв. суда у Лес-

ковцу, по извршеном делу оба су 14. септембра побегли из Лесковца незнано где. Драгомир је повисок, смеђ, обрва плавих, косе тачне, носа затубаста, очију великих и граорастих, кратких малих бркова, уста широких, обриван, добро развијен плећаст. Панта је обично развијен, средњег раста, црномањаст, косе и обрва црних и састављених, очију црних жмиравих, носа затубаста, усана дебелих и развучених, бркова малих, црних, браде нема; од одела има на глави шивену капу од шајака, жакет и панталоне све избледело, те је више зеленкасте боје, на ногама ципеле. Моле се све полицијске власти, да напред именоване живо потраже, и нађене спроведу првостепеном суду у Лесковцу, с позивом на бр. 15385. УБр. 29178.

Непознати крадљивац, 23. септембра ове год., ушао је у стан Илије К. Зарића пензионера ова, и из ормана украо је ове ствари: један женски златан ланац плетен, дугачак 30 до 35 см.; један златан медаљон средње величине, на коме се налазе две лаворове гранчице са 4 комада бисера; једно златно срце са две унакрсне гранчице, на којима се налази 6 ком. ситна бисера; један златан женски ланац, плетен, дугачак 35—40 с.м. а дебео 2—3 м.м.; један златан прстен са плавим, четвороугалним каменом; један перорез са седефским корицама од 3 сечива, маказама и турпијом за нокте. Све ствари вреде по казивању оштећеног 200 динара. Моле се све полицијске власти, да живо потраже крадљивце и покрађу, и нађене спроведу Управи града Београда, с позивом на бр. 29011.

Милан Цветковић, келнер, ноћу између 20 и 21 септембра ове год. извршио је на опасан начин крађу своје газди Милораду Нешковићу, механици из Г. Милановца и том приликом однео му: 90 дин. у готовом новцу, један никлени сат, кожни новчаник, табакеру од алуминиума са монограмом, «М. Д». Крадљивац, који је одмах по извршеној крађи побегао, има 18—20 год., средњег је раста, дежмекаст, широких образа, очију плаво-зелених, косе смеђе, у одећу је од прве материје. Начелство округа рудничког актом Бр. 7616 моли све полицијске власти да Милана у својим домањима живо потраже и о резултату га известе. Акт Управе града Београда Бр. 28943.

Непознати крадљивац, украо је Сими Милетићу, тежаку, из Шаудовца, са наше две краве. Једна је длаке чисто беле, стара 3½ год., рогона великих и на врху повијених, без роваша; друга је длаке плавкасте, стара до 3½ год., рогова виластих, без роваша. Моле се све полицијске власти, да крадљивца и покрађу живо потраже и нађене спроведу начел. среза парафинског, с позивом на Бр. 15031. УБр. 29254.

Ноћу, између 23 и 24 септембра тек. год., три непозната зликовца напали су на салаш Јована Костића из Горњана, и том приликом отели и однели војничко одело и оружје његовог сина Петра, војника II-ге коњич. батерије. Један од зликоваца изјавио је нападнутима да је он чувени хајдук Лука из Шумле. Он је средње величине, пошишкав, стар 25—30 год., у лицу првен, бркова плавих и танких, брива се, у одећу је сукненом. Опис друга два зликовца непознат је. Начелник среза поредског актом Бр. 6053 моли за најживље тражење овог зликовца. Акт управе Београда.

Благоја, сина Јована Ђокића из Ракивца, кога је изненада нестало 13. августа тек. год.,

тражи начел. среза орашког, актом Бр. 11357. Благоје има 13 год., плав је, сувољав, средњег стаса. Пронађеног треба спровести средском начелнику. Акт управе града Београда Бр. 29266.

Никола Дивац, из Станова, среза грузанског, који је због разбојништва на 20 година робије осуђен био, у путу милости владаоачеве ослобођен је са свим даљег издржавања казне и пуштен у слободу. Како он има да издржи још и (5) пет година полициског надзора, то се моле све полициске власти, да га потраже и подвргну издржавању овог надзора, и о томе известе начел. окр. крагујевачког, с позивом на Бр. 15801, УБр. 29085.

Ноћу, између 27 и 28 септембра ове год., непознати крадљивац, удешеним кључем отворио је врата на дућану Радоја Лишапина, трг. ова., и из отворене фиоке украо му је: око 46 динара у сребру и никлу. За крадљивцем наређује се тражење. Акт управе града Београда, с позивом на 29419.

Ноћу, између 26 и 27 септембра ове год., украђена су два вола из затворене авлије Јована Николића из Сморана. Један је во слаке сиве, матор 5 год., рогова кратких, дебелих, има рану на слабини од убода других вола. Други је во слаке сиво мрке, стар 4 год., рогова већих но у првог. Оба су пак жигосана са „7Е/2“. Моле се све полициске власти, да крадљивца и покрађу живо потраже и нађене спроведу начел. ср. у Прокупље, с позивом на Бр. 12890. УБр. 29375.

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

Глиша Дилић, скитница и коцкар, из Аустро-Угарске, који је до сад два пута осуђиван судски за крађе, пресудом кварта варошког од 7. септембра ове год. Бр. 10454, осуђен је са 20 дана затвора и прогонством у Аустро-Угарску на свагда, за извршену крађу ципела Јосифу Гашићу обућару ова. и исти је прогнат за Аустро-Угарску 27. септембра. Он има 19

год., раста је средњег, сувољав, лица дугог, косе смеђе, очију смеђих, без браде и бркова.

Скреће се пажња свима полициским властима, да на његов повратак обрате строгу пажњу, и у случају повратка да с њиме строго по закону поступе.

ТРАЖИ СЕ

Михаила Живановића, из Глишта, среза зајечарског, окр. тимочког, тражи начел. окр. тимочког, актом Бр. 7762, исти је отишао пре 4 године од своје куће и није се до данас вратио. Моле се све полициске власти, да Михаила живо потраже, и нађеног упуте начел. округа тимочког, с позивом на акт Бр. 7762. УБр. 29419.

КРИМИНАЛНЕ БЕЛЕШКЕ И ДОГАЂАЈИ У ЗЕМЉИ

20. септембра, око 6 сати по подне, у повратку из шуме „Утоврљане“: Алекса и Јеремија Илићи, из села Товрљана среза прокупачког, убијени су, а Радован њихов брат тешко је рањен од непознатих зликоваца. На лице места одмах су отишли начелници: окружни и средски са окружним шумаром и лекаром, ради извиђања, секције и даље истраге.

20. септембра, убио се у своје стану Тома Стојановић, из Јајинца, среза врачарског. Узрок је самоубиству непознат. Чиновник и лекар отишли су на лице места ради увиђања.

Ноћу, између 21. и 22. септембра, убијен је из пушке Коста Костић, из Прљите, у близини мајдана „Вршка Чука“. Убице су: Јован Николић, Трипан Владовић и Петар Петровић, онд. Они су у рукама власти. Узрок убиству за сад је непознат.

Ноћу, између 21. и 22. септембра, у мекани почковачкој, Живко Костић, из Лопаша, среза трстеничког, у одбрани, задао је ножем две смртне ране Милутину Спасојевићу, онд. од којих је рана Милутин одмах умро. И Живко је рањен од Милутина и упућен окружној болници на лечење.

Ноћу, између 21. и 22. септембра, убијен је из пушке у винограду, Науна Костића, кафедије из Мечковца, Танасије Јовановић, онд. који је са још пет непознатих лица извршио крађу грожђа. Убиство је извршио чувар винограда Бошко Миловановић. Истрага је поведена. Дело је извршено у реону општине мечковачке среза крагујевачког.

22. септембра, у 6 и по часова у вече, непознати разбојници напали су Јована Поповића, свештеника из Црнајке, када је овај у кући за столом вочерао са својом породицом. Разбојници су ушли у двориште, отворили кућна врата, која су била притворена, и један од разбојника пуцао је на Тодора сина Јовановог, али никог није повредио. На пуцањ притрчала је општинска патрола и сељани, но разбојници су се разбегли, пушкарајући се са патролом и сељанима. Предузета је истрага.

23. септембра, између 10 и 11 сати пре подне, непознати разбојници напали су на кућу Милоша Милосављевића, из Врбнице, на му жену злостављали и повредили, а поред овога однели му 840 динара у банкама, једну шубару и ципи сат. Иследна власт среза моравског предузела је истрагу да се зликовци похватају.

12. септембра, Тома Балтић, из Брезове среза студеничког, у међусобној свађи са Савом

Балтићем, онд. ранио је Саву из пушке од чега је Сава 17. умро. Кривац је дело признао и у рукама је власти.

16. септембра, Богосав Мојовић, из Беода, среза студеничког, у свађи због имања ударио је Јеврема Мојовића, онд. ножем у мали трбух, од чега је Јеврем 18. умро. Кривац је дело признао код власти.

18. септембра, Вучета Симоновић, из Глачине, окр. чачанског, убио је брата Вилимона. Чиновник и лекар одмах су отишли на лице места ради увиђања. Кривац је у рукама власти. Узрок је за сада непознат.

19. септембра пред вече, Сава и Мијанло браћа Белошевићи, из Стубље среза јабланичког, сачекали су у реци брашарској Новицу Недељковића, и Петра Ђуровића из Рајшара, када су се они са кулука враћали и из заседе убили на место из пушака Петра а Новицу ранили у леву руку па побегли и незна се где су, а кућу, имање и двоје деце оставили. Они су се свађали и тужили због имања услед чега је овај случај и наступно. Потера и истрага предузете су.

21. септембра, случајно је земља претрпала Јована Дамњановића, из Дреновца, округа подрипског, кад је шљунак на Орашцу копао. Јован је купи мртав однет.

Ноћу између 21. и 22. септембра, изгорела је кошара Илије А. Ивановића, из Горњана, среза поречког, и у кошари једна крмача. Вредност штете износи 70 динара. Сумњу је изјавио на Младена Ј. Мијаиловића, ондашњег. Истрага се води.

Ноћу између 23. и 24. септембра, три непозната зликовца напали су на салаш Јована Тр. Костића, из Горњана, среза поречког, и однели одело његовог сина Петра војника II коњичке батерије, који је код куће на одсуству — и још неке друге ствари. Један од зликоваца казао је, да је Лука хајдук из Плавне. Предузета је истрага и потера за зликовцима.

25. септембра, Миладин Крстић, служитељ општине рибарске убо је вожем у свађи Ђорђа Станојевића, Циганина из Сеземче, среза расинског, а Ђорђеву мајку Стану повредио батином. Ђорђе је умро, а Миладин је у рукама власти.

25. септембра, извађен је из бунара Јованче Величковића, из Горчинца, среза лужичког, Ула Авдић, Циганче од 12 година, кога је пре 4 дана нестало. Улин отац Ђорђе сумња да је Ула убијен, затим бачен у бунар. Увиђај полицијски на лицу места и секција предузети су.

Ноћу између 25. и 26. септембра, Миладин син Димитрија Јадралина, из Стублина, округа ваљевског, у својим кукурузима ранио је из пушке, Тому Јадралина, онд. од које је повреде Тома после 12 сати умро. Брза истрага по овом делу води се.

ИСПРАВКА

У претпоследњем броју у рубрици „Поуке и обавештења“, а у одговору на питање I-во, после алинеје пете требало је доћи алинеја шеста, која гласи: „Овај је рок, пре кратког времена, сведен на десет дана, новим изменама“, али је омашком коректора изостала. Моле се читаоци, да ово поправе.